

PRIKAZ SKUPA

Stručni skup socijalnih pedagoga

„Profesionalni identitet i osnaživanje struke socijalnih pedagoga“

Zagreb, 10. prosinca 2010.

Dana 10. prosinca 2010. godine, u organizaciji Hrvatske udruge socijalnih pedagoga, na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu održan je Stručni skup pod nazivom “Profesionalni identitet i osnaživanje struke socijalnih pedagoga”.

Skup je započeo predavanjima prof.dr.sc. Antonije Žižak „Profesionalni identitet socijalnih pedagoga“ te Dore Dodig i Ivane Maurović „Zadovoljstvo socijalnih pedagoga vlastitim poslom“ koja su poslužila kao dobra osnova za diskusiju unutar sekcija. Naime, u okviru Stručnog skupa naglasak je stavljen na rad sekcija, a s ciljem utvrđivanja kvalitete rada i eventualnih poteškoća u radu pojedinih sekcija, prepoznavanja postignuća i poteškoća unutar specifičnih područja rada socijalnih pedagoga, te razmatranja mogućih smjernica poboljšavanja statusa struke u okviru svakog područja.

Hrvatska udruga socijalnih pedagoga djeluje kroz slijedeće sekcije:

1. Sekcija socijalnih pedagoga u sudovima i državnim odvjetništvima - voditeljica Davora Lalić-Lukač
2. Sekcija socijalnih pedagoga u školama - voditeljica Alma Rovis Brandić
3. Sekcija socijalnih pedagoga u centrima za socijalnu skrb - voditeljica Đurđica Petran
4. Sekcija socijalnih pedagoga u odgojnim i dječjim domovima - voditeljica Ivana Lokas Ščetko
5. Sekcija socijalnih pedagoga u državnoj i lokalnoj upravi i nevladinom sektoru - voditeljica Mirna Gajski
6. Penološka sekcija - voditelj Saša Rajić
7. Sekcija socijalnih pedagoga u zdravstvu - voditeljica Dubravka Stijačić

Članovi navedenih sekcija raspravljali su o ranije spomenutim pitanjima, nakon čega su predstavili i zaključke koji će biti prikazani u tekstu koji slijedi.

SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U SUDOVIMA I DRŽAVNIM ODVJETNIŠTVIMA

Kao početni izazov u ovoj sekciji otvoreno je pitanje utvrđivanja točnog broja socijalnih pedagoga koji rade pri sudovima i odvjetništvima, te je dogovoreno

i kako će to ujedno biti i prvi naredni korak u radu ove sekcije. Raspravljalo se i o mogućim načinima motiviranja potencijalnih članova, te se predlaže obavljanje svih socijalnih pedagoga o aktivnostima Udruge kao i omogućavanje različitih popusta članovima Udruge, primjerice kod edukacija koje organizira Centar za cjeloživotno obrazovanje Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Nadalje, kao problem je istaknuta činjenica da sustav ne predviđa provođenje vježbeničkog staža za socijalne pedagoge, te se u tom smislu očekuje inicijativa Udruge, kao i u smjeru veće prisutnosti Udruge u medijima i široj javnosti.

SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Ova sekcija na skupu je bila brojčano najzastupljenija, što je rezultiralo i mnoštvom prijedloga i ideja za unapređivanje njenog rada. Dakako da je kao polazišna osnova za to poslužilo definiranje najčešćih problema i prepreka s kojim se suočavaju socijalni pedagozi koji djeluju u području školstva. Tako su, kao najčešći problemi i prepreke, s obzirom na područje zaposlenja definirani:

U osnovnim i srednjim školama

- socijalni pedagozi su nedovoljno prepoznatljivi/diferencirani u odnosu na druge stručne suradnike
- velika očekivanja od socijalnih pedagoga: od strane ravnatelja, kolega, učitelja („čarobni štapić kojim možemo rješavati probleme“)
- bavljenje poslovima koji nisu „naši“/ iz naše nadležnosti ili našeg područja rada
- nedovoljna podrška nadređenih (njihovo nerazumijevanje) za posao koji radimo/ za poslove iz naše nadležnosti
- suradnja s nedovoljno educiranim i senzibiliziranim kolegama
- ponekad je teško ostvariti kvalitetnu suradnju s roditeljima
- neadekvatni uvjeti za rad (socijalni pedagozi nemaju uvijek vlastiti prostor)
- teškoće s definiranjem radnog vremena
- neujednačenost zakona i pravilnika koji se odnose na provođenje mjere produženog stručnog tretmana

- često susretanje s nevažavanjem struke od strane nastavnika/ kolega u radnom okruženju

U učeničkim domovima

- socijalni pedagozi su nedovoljno prepoznati kao stručnjaci koji se mogu zapošljavati u ovom području (i kao stručni suradnici i kao odgajatelji)
- potreba za stručnim usavršavanjem kroz stručne aktivne obzirom da socijalni pedagozi nemaju vlastito, već su rastrgani između nekoliko stručnih vijeća
- problem polaganja stručnih ispita pred komisijom u kojoj nema socijalnih pedagoga

U posebnim razrednim odjelima

- zahtjevnost posla; svakodnevni stres, iskazana agresija učenika itd.
- teškoće u suradnji s roditeljima koji često iskazuju neadekvatnu brigu za svoju djecu
- nedostatak sredstava/ materijala za rad (flomasteri, papiri itd.)

U posebnim ustanovama

- učenici uz osnovnu teškoću zbog koje su u posebnoj odgojno-obrazovnoj ustanovi imaju i druge teškoće u svom odrastanju, pa se javlja potreba za socijalno pedagoškim radom na mjestu stručnog suradnika
- bilo bi dobro kad bi se na radnim mjestima voditelja grupe omogućilo zapošljavanje socijalnih pedagoga

Definirani su i neki **prijedlozi** za rješavanje navedenih poteškoća i poboljšanje struke. Tako je predloženo, na svim područjima koja obuhvaća sekcija:

- omogućiti volonterski staž u školstvu
- omogućiti edukacije za socijalne pedagoge iz područja kriznih intervencija
- raditi na osvještavanju o potrebi zapošljavanja socijalnih pedagoga u školstvu
- poticati zapošljavanje i rad socijalnih pedagoga u predškolskim ustanovama
- osigurati pravnu zaštitu
- obratiti se Agenciji za odgoj i obrazovanje sa zahtjevom da svi socijalni pedagozi zaposleni u sustavu MZOŠ-a polažu stručne ispite pred komisijom u kojoj su socijalni pedagozi
- češće „izlaženje“ u medije tj. predstavljanje socijalnih pedagoga – njihove profesije, rada (imenovanje glasnogovornika)
- nastavak rada na instrumentariju
- potreba za daljnjim usavršavanjem (definiranje i uvođenje novih tema) – kod nas i u inozemstvu

- dodjela priznanja socijalnim pedagozima, raditi na omogućavanju pružanja međusobne potpore („supervizije“)
- organiziranje „team- buildinga“
- mogućnost upućivanja prijedloga izmjene Pravilnika o stručnoj spremi i pedagoško-psihološkom obrazovanju učitelja i stručnih suradnika u školama, da se za radno mjesto prvog stručnog suradnika predvidi mogućnost izbora između pedagoga i socijalnog pedagoga

Na području socijalnih pedagoga zaposlenih u srednjim školama:

- osnivanje međuzupanijskog stručnog vijeća (obzirom na mali broj socijalnih pedagoga – njih 11, ranije se postavljalo pitanje održivosti te financijske opravdanosti)
- potreba za normiranjem njihovog radnog vremena
- razmatranje pitanja što s učenicima koji imaju rješenje (iz osnovnih škola): treba li se i na koji način nastaviti s time

Na području zaposlenih u učeničkim domovima

- potreba njihovog povezivanja
- kvalitetnija podrška vježbenicima (bilo bi dobro da je mentor sustručnjak, kao i da se stručni ispit polaže pred sustručnjacima)

SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U CENTRIMA ZA SOCIJALNU SKRB I SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U ODGOJNIM I DJEČJIM DOMOVIMA

Obzirom da predstavnici sekcija nisu bili nazočni, a u obje je sekcije bilo premalo članova za odvojeni rad i diskusiju, članovi sekcija međusobno su se dogovorili da će raditi zajedno. Uslijed i inače bliske suradnje obzirom na prirodu poslova koje obavljaju, a i obzirom da su aktualno obuhvaćeni istom reformom socijalne skrbi, predlažu da se i ubuduće ove dvije sekcije ujedine te da se pokrene postupak izbora voditelja buduće ujedinjene sekcije.

SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U DRŽAVNOJ I LOKALNOJ UPRAVI I NEVLADINOM SEKTORU

Sekcija socijalnih pedagoga u državnoj i lokalnoj upravi i nevladinom sektoru je najmlađa sekcija i pokriva razna područja djelovanja socijalnih pedagoga. Mogli bi zaključiti kako ova sekcija pokriva širok spektar djelovanja socijalnih pedagoga u

lokalnoj zajednici. Obilježja sekcije obuhvaćaju raznolikost, inovativnost i fleksibilnost u stručnom djelovanju socijalnih pedagoga. To je najbolje vidljivo po različitosti poslova koje obavljaju članovi ove sekcije.

S obzirom na činjenicu da ova sekcija okuplja i socijalne pedagoge iz udruga, na sastanku je uočena potreba obavještanja/kontaktiranja socijalnih pedagoga koji rade u udrugama/nevladinim organizacijama kako bi se priključili radu sekcije. Sekciji bi se mogli pridružiti i socijalni pedagozi koji rade u obiteljskim centrima, tako da bi i njih trebalo kontaktirati i obavijestiti o postojanju ove sekcije. Tijekom razgovora, dotaknut je i problem oko neujednačenosti nazivlja socijalnih pedagoga prilikom objava natječaja za posao. Smatra se važnim raditi na promociji socijalne pedagogije u javnosti – svaki socijalni pedagog bi trebao promovirati struku na svom radnom mjestu i u području u kojem djeluje, no važna je i suradnja i podrška fakulteta.

U okviru zajedničkog rada dogovoreni su sastanci sekcije koji će se ubuduće održavati kako bi se međusobno mogle razmjenjivati informacije, a sekcija će također izvještavati Udrugu o aktivnostima koje će se odvijati u okviru sekcije.

Očekivanja vezana uz osnivanje komore odnose se uglavnom na pitanja reguliranja radnog vremena socijalnih pedagoga.

PENOLOŠKA SEKCIJA

U okviru rada Penološke sekcije sudjeluju socijalni pedagozi zaposleni u okviru dviju uprava Ministarstva pravosuđa – Uprave za zatvorski sustav i Uprave za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima, kao i profesori Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta čije područje interesa obuhvaća izvršavanje sankcija i mjera prema punoljetnim počiniteljima kaznenih djela.

Kao prvi važan izazov u radu ove sekcije, naglašen je daljnji rad na prepoznatljivosti stručnih kompetencija socijalnih pedagoga. Dakako da je riječ o kontinuiranom procesu koji zahtijeva stalni angažman prvenstveno socijalnih pedagoga koji već rade u okviru određenog sustava. Paralelno s kadrovskim promjenama u Službi tretmana Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav (gdje je tijekom protekle dvije godine naglo povećan broj socijalnih pedagoga i psihologa), javila se i podrška zapošljavanju isključivo odgovarajućih struka (socijalnih pedagoga, psihologa i socijalnih radnika) u odjelima tretmana u Središnjem uredu i na terenu. Profiliranje struka moguće je urediti kroz pravilni-

ke o unutarnjem radu svake pojedine kaznionice/zatvora/odgojnog zavoda (prijedloge za promjenu podnose upravitelji zatvora/kaznionica/odgojnih zavoda) u kojima bi se u stručnim uvjetima za radno mjesto u tretmanu, gdje god je to moguće, izbacila sintagma „ili druga odgovarajuća društveno-humanistička struka“. Svaki socijalni pedagog u zatvorskom sustavu svojom profesionalnošću te stručnim kompetencijama uvelike utječe na prepoznatljivost struke i davanje prednosti upravo socijalnim pedagozima prilikom novog zapošljavanja. Angažman socijalnih pedagoga koji već rade u zatvorskom sustavu moguć je (i vidljiv) kroz redovito informiranje nezaposlenih kolega o objavljenim natjecajima neposredno i/ili putem HUSP-a te kroz davanje usmenih preporuka upraviteljima.

Pri odabiru službenika probacije u okviru natječaja koji je u tijeku nastoji se maksimalno moguće naglasak staviti na potrebne stručne kompetencije, te se stoga očekuje i zapošljavanje većeg broja socijalnih pedagoga.

U okviru studija Socijalne pedagogije, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet povezuje teorijska i praktična znanja održavanjem kontinuirane suradnje sa zatvorskim i probacijskim sustavom. Boravkom studenata na praksi u zatvorskom sustavu, gostujućim predavanjima stručnjaka iz zatvorskog i probacijskog sustava, provođenjem zajedničkih projekata kao i aktivnom suradnjom u radu penološke sekcije, doprinosi se boljoj prepoznatljivosti socijalnih pedagoga i njihovom kvalitetnijem radu.

U okviru zatvorskog i probacijskog sustava intencija je zapošljavanje što većeg broja socijalnih pedagoga, poticanje kvalitetnog i stručnog rada, pri čemu je svakako potrebno voditi računa o tome da se zapošljavaju mladi socijalni pedagozi, kao i da se na radna mjesta s kojih odlaze socijalni pedagozi kad god je to moguće ponovo zaposle socijalni pedagozi. U okviru penološke sekcije već se godinama ističe problem nemogućnosti zapošljavanja osoba koje nemaju prethodno radno iskustvo.

Pravilnicima o unutarnjem radu pojedinih kaznionica i zatvora dio radnih mjesta viših stručnih savjetnika (za koje je potrebno radno iskustvo u struci od najmanje 4 godine) zamijenjen je radnim mjestima stručnih suradnika (za koje je potrebno radno iskustvo od najmanje 1 godine) čime je otvorena mogućnost zapošljavanja mladih socijalnih pedagoga s barem minimumom radnog iskustva. Ostaje problem nemogućnosti zapošljavanja vježbenika u odjelima tretmana, za što Uprava za zatvorski sustav,

unatoč prepoznatoj potrebi još nije pronašla adekvatno rješenje (iako npr. istovremeno za odjele osiguranja ovakva mogućnost postoji). Socijalni pedagozi koji rade u zatvorskom sustavu i nadalje će isticati potrebu zapošljavanja socijalnih pedagoga – vježbenika te uz podršku rukovodećih struktura nastojati utjecati na pronalaženje rješenja ovog problema.

Socijalni pedagozi već zaposleni u okviru Uprave za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima maksimalno će u okviru svojih mogućnosti (ravnatelj Uprave, načelnica Odjela izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta u središnjem uredu, voditeljica Probacijskog ureda Požega) raditi na afirmiranju socijalnih pedagoga kao nezaobilaznih i kompetentnih stručnjaka u izvršavanju probacijskih poslova u RH. Kao poseban problem dosad je uočena nemogućnost zapošljavanja većeg broja socijalnih pedagoga prijavljenih na natječaj, obzirom na zakonski propisani preduvjet od minimalno jedne godine dana radnog iskustva upisanog u radnu knjižicu. Dakle, socijalni pedagozi koji su stekli višegodišnje vrlo raznoliko i korisno stručno iskustvo u okviru različitih projekata (primjerice, volonterski ili temeljem ugovora o djelu) nisu mogli biti uvršteni ni u inicijalni odabir, tj. dokumentacija im je vraćena odmah na početku natječaja jer nisu ranije bili formalno zaposleni i nisu imali formalno upisan minimalni „radni staž“.

Ova sekcija definirala je i vrlo jasna očekivanja od cjelokupne Udruge (HUSP-a) te komore socijalnih pedagoga (u osnivanju), među kojima su osluškivanje potreba i problema socijalnih pedagoga te poduzimanje aktivnosti koje će omogućiti što kvalitetniji rad i što bolji status socijalnih pedagoga. Dakle, očekuje se provođenje aktivnosti koje će:

- pridonijeti boljoj prepoznatljivosti socijalne pedagogije kao struke, te boljem statusu struke osobito isticanjem njezinih specifičnosti i prednosti u odnosu na druge struke
- pridonijeti trajnoj edukaciji socijalnih pedagoga, kvaliteti njihovog rada i ugledu struke
- omogućiti učestalu komunikaciju socijalnih pedagoga, međusobno povezivanje i zajednički rad vezano uz stručno područje rada i/ili promicanje struke
- omogućiti vježbenicima jednogodišnju praksu koja će se moći upisati u radnu knjižicu te provođenje kvalitetnih mentorskih programa
- pridonijeti boljim zakonskim odredbama vezanima za status i zapošljavanje/rad socijalnih pedagoga

- pridonijeti što boljoj suradnji s fakultetima u smislu stalne evaluacije, osuvremenjivanja i unaprjeđivanja kvalitete rada socijalnih pedagoga
- pridonijeti prepoznatljivosti uspješnih stručnjaka-socijalnih pedagoga u javnosti, uz poticanje kvalitetnog rada socijalnih pedagoga kroz dodjele priznanja/pohvala uspješnim/istaknutim socijalnim pedagogima u okviru njihovog područja rada
- promicati materijalne interese socijalnih pedagoga uključujući i brigu za položaj i prava umirovljenih socijalnih pedagoga
- poštivati materijalnu situaciju socijalnih pedagoga na način da se neće nametati članarine i dodatni izdaci vezano uz usluge Komore, a koje bi narušile ionako uglavnom neadekvatan materijalni status socijalnih pedagoga.

SEKCIJA SOCIJALNIH PEDAGOGA U ZDRAVSTVU

U okviru rada sekcije je zaključeno da je potrebno utvrditi stvaran broj zaposlenih socijalnih pedagoga u različitim zdravstvenim ustanovama (različiti odjeli kliničkih bolnica, psihijatrijske bolnice, zavodi za javno zdravstvo i poliklinike) te ih motivirati na sudjelovanje u radu Sekcije i Udruge.

Dogovoreni su i kontinuirani kvartalni sastanci sekcije s ciljem međusobne razmjene informacija te prepoznavanja i rješavanja problema i poteškoća s kojima se susreću članovi sekcije.

Radi što bolje prepoznatljivosti socijalnih pedagoga zaposlenih u ovom resoru, jačanja identiteta socijalnih pedagoga i specifičnosti poslova koje obavljaju u zdravstvenom sustavu postavljen je specifičan cilj članova sekcije za slijedeći period - rad na ujednačenom mišljenju i nalazu svih socijalnih pedagoga zaposlenih u ovom resoru.

Ova raznolikost u opisima zaključaka i prijedloga sekcija logičan je rezultat različitosti problematike s kojom se socijalni pedagozi susreću, zakonskih i drugih okvira u kojima djeluju, te šarolikosti pitanja koja se stručnjacima u pojedinom resoru otvaraju i nameću. Ovaj Stručni skup ponovno je dokazao kako je HUSP, kao udruga svih socijalnih pedagoga, idealno mjesto na kojem se sastaju, dogovaraju, pregovaraju te druže i međusobno podržavaju socijalni pedagozi iz različitih resora, te na taj način razvijaju ne samo svoje područje nego i cjelokupnu profesiju te njen profesionalni identitet.

Pripremili:
Saša Rajić i Snježana Maloić